

**ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ, ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СУЧАСНІ ЕКОНОМІЧНІ ТЕОРІЇ»**

1. Профіль дисципліни

<i>Кафедра економіки</i>	Кількість кредитів – 3 – 90 год. Дні занять – відповідно до розкладу. Форма навчання – денна, заочна Компонент освітньої програми – вибіркова загальноуніверситетського переліку Консультації – відповідно до графіка навчального процесу. Мова викладання – українська.
--------------------------	---

2. Інформація про викладача

Викладач	К.е.н., доцент Васирина Орися Романівна
Профайл викладача	http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/component/content/article/7301.html
Контактна інформація	ovasylyna@ukr.net

АНОТАЦІЯ

«Сучасні економічні теорії» – навчальна дисципліна, призначенням якої є формування у студентів розуміння основних проблем сучасної економічної науки, механізмів функціонування господарських систем та набуття ними навичок ефективного застосування цих знань у професійній консультаційній діяльності. У процесі вивчення вони зможуть систематизувати знання щодо сутності та механізмів функціонування господарських систем з позицій основних шкіл сучасної економічної теорії, опанувати категоріально-понятійний апарат та методологію досліджень різних наукових напрямів. Тематика дисципліни забезпечує фундаментальну та практично-предметну економічну підготовку фахівців на основі надбань світової теоретичної думки, орієнтування на креативне вирішення професійних завдань, набуття навичок самостійного аналізу сучасної економічної ситуації та використання основних висновків на практиці.

МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни є формування уявлення про основні напрями розвитку сучасної економічної теорії, систематизування поглядів представників основних шкіл та течій економічної науки та сутності механізмів функціонування економічних систем, формування сучасного економічного мислення.

Завданням навчальної дисципліни є сформулювати сучасне економічне мислення та світогляд студентів; забезпечити фундаментальну економічну підготовку фахівців з урахуванням передових надбань світової теоретичної думки; опанування категоріально-понятійним апаратом та методологією досліджень різних наукових шкіл; формування уявлень про основні і альтернативні течії сучасної економічної думки; аналіз наукового внеску окремих представників, шкіл та напрямів в сучасну економічну теорію.

В результаті освоєння дисципліни здобувачі повинні знати: зміст сучасних моделей розвитку економічної науки; характеристики основних типів наукової раціональності у контексті історичного розвитку економічної теорії; основні структурні елементи та напрями еволюції сучасної економічної науки; структурну організацію сучасної світової економічної теорії у складі її основних напрямів, які репрезентують диференціацію та інтеграцію наукового економічного знання; сутність взаємозв'язку між позитивними та нормативними теоретичними поглядами представників основних наукових традицій та напрямів сучасної економічної теорії; сучасну еволюцію неокласичного напрямку, економічну теорію неолібералізму; економічну теорію неоконсерватизму, нову класичну макроекономіку; зміст теоретичної ортодоксії та гетеродоксії; розвиток інституціонального напрямку економічної теорії: його структуру та теоретичні відгалуження; науково-теоретичний внесок економістів-нобеліантів.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Основними видами навчальних аудиторних занять, під час яких здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти отримують необхідні знання, є лекції та практичні заняття. В межах робочого часу викладач може проводити консультації для здобувачів першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти. Аналогічні форми навчання можуть бути при необхідності проводитись з використанням навчальних інтернет-платформ у режимі он-лайн.

При викладанні лекційного матеріалу передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції у формі бесіди, розповіді, пояснення, дискусії та лекції з відповідним ілюструванням і демонстрування за допомогою мультимедійних пристроїв.

Лекція у формі бесіди, розповіді, пояснення, дискусії дозволяє привернути увагу здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти до найбільш важливих питань теми лекції, винести на обговорення дискусійні питання та визначити у процесі інтерактивного комунікування особливостей сприйняття навчального матеріалу здобувачами освіти.

Лекція у формі ілюстрування і демонстрування за допомогою мультимедійних пристроїв – це візуальна форма подачі лекційного матеріалу з розгорнутим або коротким коментуванням візуальних матеріалів, що переглядаються за допомогою мультимедійних технічних засобів. Ці дві форми лекцій можуть бути поєднані.

При проведенні практичних занять передбачене виконання практичних завдань у формі вирішення здобувачами вищої освіти ситуативних завдань (кейсів) і тестів, проведення ділових ігор, заслуховування усних відповідей, доповідей, а також рефератів та демонстрація презентацій, підготованих як індивідуальні завдання за темами, що виносяться на самостійне вивчення .

Здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти працюють з друкованими чи надісланими їм в електронній формі інформативним матеріалом та завданнями, або з інформацією в мережі Інтернет.

Процес вивчення здобувачами здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти супроводжується здійсненням наукових досліджень і написанням та опублікуванням за їх результатами наукових статей, тез доповідей на конференціях, круглих столах та наукових семінарах.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ») В АУДИТОРНИЙ ЧАС

Лекції і практичні заняття можуть проводитися з використанням сервісу платформ ZOOM.US., Google Classroom. Також викладач і здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти можуть спілкуватись через електронну пошту, Viber, Google Classroom, інші доступні засоби комунікації. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти відсутній на занятті з поважної причини, він/вона презентує виконані самостійно завдання на консультації у викладача. Під час роботи над виконанням завдань не допускається порушення засад академічної доброчесності.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Підсумковий (семестровий) контроль з навчальної дисципліни «Сучасні економічні теорії» проводиться у формі заліку шляхом накопичення балів за поточним контролем по змістовних модулях у терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою дисципліни.

Поточний контроль проводиться за результатами роботи ЗВО на семінарських заняттях, методом оцінювання контрольних робіт, шляхом оцінювання рефератів, індивідуальних завдань.

Оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 100-бальною системою з переведенням у систему оцінок за національною шкалою, а також забезпечення ранжування досягнень за шкалою ЄКТС.

Політика оцінювання – передбачає дотримання принципів академічної доброчесності та студентоцентрованого підходу.

Академічна доброчесність - дотримання вимог Положення про академічну доброчесність у ЛНУП». Доступне за посиланням: <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Особливості сучасного соціально-економічного розвитку та його відображення в економічних теоріях.

З'ясування закономірностей еволюції сучасних економічних теорій, розуміння змісту і напрямів мейнстріму, єдності і багатоманітності теорій.

Національні та культурні чинники впливу на сучасні економічні течії. Особливості методології пізнання різних економічних течій. Основні етапи розвитку економічної науки. Об'єктивні закономірності виникнення основної течії (mainstream) та альтернатив. Спеціалізація окремих напрямів економічної думки та критерії її класифікації. Сучасна економічна думка в Україні.

Тема 2. Еволюція сучасної економічної теорії

Об'єктивні умови виникнення неокласичного напрямку. Об'єктивні передумови появи кейнсіанства. Критика Дж. М. Кейнса положень класиків. Основні ідеї книги Дж. М. Кейнса «Загальна теорія зайнятості, процента і грошей». Історичне й теоретичне підґрунтя становлення інституціональної теорії. Зміна парадигми історичної школи на сучасному етапі.

Тема 3. Сучасні макроекономічні теорії.

Розуміння змісту сучасних макроекономічних концепцій, їх характерних рис та особливостей розвитку макроекономічної науки в Україні

Особливості предмета та методології сучасних макроекономічних досліджень. Емпіричні дослідження причиннаслідкових зв'язків у макроекономіці (С. Кристофер). Теорія економічної політики на основі впливу очікувань суспільства на розвиток економічних процесів. Теорія ринкової влади та механізми її регулювання. Дослідження в галузі економічної організації (Е. Остром, О. Уільямсон).

Тема 4. Сучасні теорії мікроекономічного аналізу.

Розуміння змісту сучасних мікроекономічних концепцій, їх характерних рис та особливостей розвитку мікроекономічної науки в Україні

Сучасна методологія мікроекономічного аналізу. Основні сучасні течії мікроаналізу. Теорія оптимального розподілу ресурсів. Теорія ігор у моделюванні бізнес-процесів і конфліктів. Теорія контрактів. Теорія ринків з «асиметричною інформацією».

Тема 5. Сучасні теорії грошей і фінансів

З'ясування засад розвитку сучасних теорій грошей і фінансів, характерних рис теорії фінансового ринку, засвоєння головних ідей новітньої теорії інвестицій.

Тема 6. Сучасні теорії світового господарства і глобалізації.

З'ясування сутності, характерних рис сучасних теорій глобалізації і всесвітнього господарства, засвоєння сутності основних концепцій міжнародної економіки.

Тема 7. Розвиток кейнсіанської традиції

Основні течії сучасного кейнсіанства. Виникнення альтернативних варіантів кейнсіанства. Характерні риси неокейнсіанства. Неокейнсіанські теорії економічного зростання (Р. Харрод, Є. Домара). Криза кейнсіанства в другій половині 70-х рр. ХХ ст. Особливості методології посткейнсіанства. Нове кейнсіанство (Дж. Стігліц і В. Грінвальд).

Тема 8. Розвиток неокласичної традиції

Еволюція неокласичних поглядів у ХХ ст. та на початку ХХІ ст. Порівняльна характеристика шкіл мікроекономічного аналізу: австрійської, кембриджської, американської, математичної. Сучасні ідеї неолібералізму. Неокласичні теорії економічного зростання (Р. Солоу і Дж. Мід) та неокласичний синтез (П. Самуельсон, Дж. Хікс). Розвиток монетарної теорії.

Тема 9. Інституціональний напрям.

Концептуальні положення та основні течії ХХ ст. 2. Особливості методології сучасних інституціональних підходів. 3. Неінституціональна економіка. Економічна теорія прав власності (А. Алчян, Г. Беккер, Г. Демсець, Р. Коуз). Теорія трансакційних витрат (О. Вільямс). 4. Теорія суспільного вибору (Д. Б'юкенен, Е. Доунс, М. Олсон). Соціально-інституціональні технократичні теорії. **Тема 8. Поведінкова економіка**

Історичні передумови виникнення поведінкової економіки. Типи моделей поведінки людини. Модель обмеженої раціональності. Модель перемінної раціональності. Нестандартні переваги. Нестандартні стратегії прийняття рішення. Вибір в умовах невизначеності та ризику. Соціальні, когнітивні, емоційні, психологічні фактори прийняття рішення. Поведінкова теорія фірми. 4. Основні ідеї твору Ричарда Талера «Нова поведінкова економіка».

Тема 10. Поведінкова економіка

Історичні передумови виникнення поведінкової економіки. Типи моделей поведінки людини. Модель обмеженої раціональності. Модель перемінної раціональності. Нестандартні переваги. Нестандартні стратегії прийняття рішення. Вибір в умовах невизначеності та ризику. Соціальні, когнітивні, емоційні, психологічні фактори прийняття рішення. Поведінкова теорія фірми. Основні ідеї твору Ричарда Талера «Нова поведінкова економіка».

Тема 11. Методологічна роль економічної теорії у розвитку прикладних наук.

Здобуття знань щодо сутності парадигм сучасної економічної теорії, розуміння методологічного впливу цих парадигм на еволюцію прикладних наук.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Зайцев Ю.К., Москаленко О. М. Сучасна політична економія як теоретична

- основа економічного розвитку суспільства: у 2 кн. Кн. I. Філософсько-методологічні засади архітекtonіки предмета сучасної політичної економії: К.: КНТЕУ, 2018. 397 с.
2. Пікетті Т. Капітал у XXI столітті. К.: Наш Формат, 2016. 696 с.
 3. Ross Dm. Philosophy of economics. New York: Palgrave Macmillan, 2014. 341 p.
 4. Hausman D. M., McPherson M.S. Economic Analysis, Moral Philosophy, and Public Policy. Cambridge University Press, 2006. 335 p.
 5. Schwab K. The Forth Industrial Revolution. Geneva: World Economic Forum, 2016. 198 p.
 6. Лауреати Нобелівської премії з економіки. URL: <http://www.nobel.knute.edu.ua>.
 7. Магійович Р. І., Зеліско Н. Б. Економічна теорія: навчальний посібник. Львів. Ліга-Прес. 2021. 356 с.
 8. Янишин Я.С., Зеліско Н. Б., Василина О.Р., Колач С.М. Мікроекономіка: основи теорії і практикум. Навч. посібник. Львів: Ліга-Прес, 2019. 192 с.
 9. Василина Оріся. Оцінка стану сучасної економічної теорії. *Інноваційні технології та практичний досвід управління підприємствами у сфері економіки, бізнесу і туризму*. Збірник матеріалів I Міжнародної науково-практичної конференції. 18 травня 2021 р. Львів. с. 62-65
 10. Василина О.Р. Українська школа фізичної економії у контексті вирішення енергетичної безпеки. *Теорія і практика розвитку агропромислового комплексу та сільських територій*: матеріали XXII Міжнародного науково-практичного форуму, 5-7 жовтня 2021 р., у 2 т. Львів: ННБК «АТБ», 2021. Т. 1. С. 31-34.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси - книжковий фонд читального залу Львівського НУП (м. Дубляни, вул. В. Великого, 1, Львівської наукової бібліотеки ім. Стефаника НАН України (вул. Стефаника, 2).
2. Електронні інформаційні ресурси:
 - Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>;
 - Єдиний веб-портал органів виконавчої влади в Україні. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/>.
 - Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
 - Урядовий портал Кабінету Міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua.
 - Офіційний сайт Львівської електронної бібліотеки ім. В. Стефаника. URL: www.lsl.lviv.ua.